

ขวัญฤทัย ครองยุติ 2555: การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ
ชุมชนบ้านปางแดงใน จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยาน
นันทนาการ และการท่องเที่ยว) สาขาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว ภาควิชา
อนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ชนันท์ เอ็มพันธ์,
Ph.D. 167 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านปางแดงใน
ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาและเสนอแนะ
กระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน
การศึกษานี้เป็นงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเรียกชื่อ การวิเคราะห์และ
สรุปข้อมูลโดยวิธีตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูลและให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ สำหรับ
ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บรวบรวมโดยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวจำนวน 100 ตัวอย่าง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่ายเชิงพรรณนา ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 6 เดือน โดยผู้วิจัย
อาศัยในหมู่บ้านปางแดงในตลอดระยะเวลาเก็บข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีทรัพยากรท่องเที่ยวโดดเด่นทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรม มีการนำ
วัตถุดิบท้องถิ่นมาใช้ในการบริการอาหารและที่พัก ให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แต่ขาด
มาตรการควบคุมและป้องกันผลกระทบ ขาดการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ขาดทักษะใน
การสื่อสารภาษาต่างประเทศ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนขาด
ความชัดเจน จึงมีแนวโน้มถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ค้นพบมี 24
รายการ มีการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว 8 รายการ มีการจัดเก็บเป็นลายลักษณ์อักษร 7 รายการ
นักท่องเที่ยวได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านวิถีปฏิบัติและการบอกเล่าเรื่องราวจากมัคคุเทศก์
และคนในชุมชนในระดับน้อย แต่หลังจากการวิเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้มีส่วนร่วมร่วมกับ
ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนได้คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรมีการจัดการ
ความรู้ในระยะแรก 6 รายการ และได้ร่วมกันกลั่นกรองและประมวลความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มี
ความถูกต้อง มีการจัดเก็บภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สะดวกต่อการแบ่งปันและใช้
ประโยชน์ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งทำโดยการจัดแสดงนิทรรศการภายในศูนย์การ
เรียนรู้ของชุมชนและการจัดบันทึกเป็นสมุดรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

Khwanruethai Krongyut 2012: Use of Local Wisdom in Ecotourism Management of Pang Dang Nai Village, Chiang Mai Province. Master of Science (Park, Recreation, and Tourism), Major Field: Park, Recreation, and Tourism, Department of Conservation. Thesis Advisor: Assistant Professor Dachanee Emphandhu, Ph.D. 167 pages.

The research objectives were to study ecotourism management, local wisdom applicable to ecotourism management, and to propose a proper knowledge management process of Pang Dang Nai village for ecotourism management. This study is participatory research. Data was qualitatively collected by in-depth interview, participatory observation, and focus group. Snow ball sampling was employed. The analysis and conclusion was drawn by triangulation checking and respondents checking. Additionally, quantitative data collection was employed by visitor opinion questionnaires of 100 samples. Descriptive analysis was used in data analysis. The data collection period was last 6 months of which researcher continuously stayed with the community.

The result showed that the community was outstanding in both natural and cultural tourism resources. They used local raw material in food and accommodation services harmoniously. The community was lacking impact control and prevention, continuous operational plans, and foreign language skill for communication. The tourism committee also lacked of clear function and activities regarding tourism management. Thus they tended to be taken advantage by the outsiders. The local wisdom was discovered 24 items; 8 items used in tourism; and 7 items were written recorded. Tourists received local wisdom slightly through local practices and story told from tourist guides and local people. However, after the community participation in the analysis of knowledge management process in ecotourism management, the community selected 6 items of local wisdom be managed first. The community also collectively screened and compiled accurate local wisdom concretely for convenience of sharing and applying in ecotourism management. It was done by providing exhibits in community learning center and documented the compilation of local wisdom in written record.

Student's signature

Thesis Advisor's signature